

Vandaag het bekende verhaal over één ster, twee koningen en drie wijzen.

Het bijzondere verhaal van de Wijzen uit het Oosten is bron voor allerlei legendes en verhalen.

Zoals dit, uit Italië.

Een wat oudere vrouw was er, La Befana heette ze.

Er was in haar dorp geen schone huishoudster als zij.

Ze was het gelukkigst als ze haar dagen kon besteden aan het aanvegen van de vloer en de stoep en het schoonmaken van de kasten.

Iedereen wist: haar huis is spic en span.

Op een dag weer aan de schoonmaak,

werd ze gestoord; er werd op de deur geklopt.

Ze deed open en was verbaasd door wat ze zag: drie vreemdelingen.

Welgestelde mensen dat zag ze zo;

ze zagen er verreisd uit.

Eén zei er dat ze een lange reis achter de rug hadden;

een ander dat ze erg aan rust toe waren,

en was haar huis niet het meest gastvrije van het dorp?

Maar de derde vertelde haar wel het vreemdste van alles:

ze volgden een ster.

De oude Befana bekeek hen wantrouwend.

Na een lang leven alleen was ze voorzichtig.

Ze zagen er niet uit als rovers,

meer als geleerden of rijke kooplui,

of als leden van de royalty uit een ver land.

Gastvrijheid was belangrijk voor haar.

Ze liet ze binnen en nodigde hen uit te blijven.

Ze konden slapen in haar eigen kamer

en de mannen installeerden zich.

Ze vielen onmiddellijk in slaap.

Al schoonmakend ging ze af en toe even kijken bij de vreemdelingen.

Ze sliepen roerloos

De vrouw vroeg zich af wie ze waren en waarom ze een ster volgden.

Toen ze vroeg in de avond wakker werden,

gaf ze hen te eten en te drinken en ze stelde de vragen die ze had.
Ze vertelden dat ze uit het Oosten kwamen
en een ster die hen zou leiden naar
een pas geboren kind, die de koning was van de Joden.
en die de koning van alle koningen was.
De vreemdelingen wilden haar gastvrijheid belonen
door haar uit te nodigen mee te gaan
om het kind te vinden en geschenken te brengen.

Befana was zo gegrepen door hun verhaal
dat ze haar bezem wat verward wegzette.
Met drie vreemde mannen meegaan achter een ster aan...?
Dat kon ze eigenlijk niet maken.
Bovendien, hoe lang zou het wel niet duren
voor ze die nieuwe koning zouden vinden?
Wat wel niet met het stof en de spinnenwebben?
Ze rilde alleen al bij het idee.
Ze wees de uitnodiging van de vreemdelingen resoluut af,
maar wenste hen geluk en goede reis toen ze nacht ingingen.

Toen Befana naar bed ging die avond
sliiep ze onrustig, draaide om en mom
en droomde van de vreemdelingen, de ster
en de baby badend in licht.
Wakker geworden de andere dag
kon ze aan niets anders denken dan aan die vreemdelingen
met hun verhaal en hun uitnodiging.
Al die tijd dacht ze ook aan die kleine koning
die misschien leefde in net zo'n klein dorp als het hare
én aan haar schoonmaak – programma,
maar uiteindelijk veranderde ze van gedachten
en ze besloot toch de vreemdelingen te volgen.

Die avond ging ze op weg, met haar bezem in de ene hand en
en met cadeaus in haar schort, zoekend in het licht van de ster.
Ze keek naar binnen in alle huizen waar ze langskwam
of er een kind was om een geschenk achter te laten.
Je kon nooit weten wélk kind geboren is als de koning der koningen.

Dit verhaal past ook bij de gebruiken die wel rond Drie Koningen

her en der in zwang zijn.

Het doet me een beetje denken aan mijn kindertijd,
toen we aan het begin van het nieuwe jaar
langs gingen bij opa en oma, burens en kennissen en familie
om gelukkig nieuwjaar te wensen;
je kreeg dan een dubbeltje of een kwartje en soms een gulden.

De drie vreemdelingen die samen met de oude Befana
Koning Herodes ontmoetten, waren geen koningen
maar experts in occultisme uit Perzië of Babylon
die in de dagen van Mattheüs gezien werden als
astrologen of droomuitleggers.

Dat was niet vreemd in de wereld van toen,
Toen astrologen de geboorte profeteerden uit de sterren,
Van belangrijke heersers, zoals Alexander de Grote.
Het komt ook in het oude testament voor, bij Micha en Jesaja.
In het evangelie van Matt. horen we er de Schriftgeleerden over.

De ster en profetische dromen openbaren Gods aanwezigheid
op wonderlijke manieren die om geloof vragen.
God moves in a mysterious way – God gaat zijn ongekende gang.

De ster die de mannen volgen wordt een brug naar
heidense astrologische verwachtingen die de volken uitnodigt
tot geloof in het verhaal van God en de joodse Bijbelse beloften
van de Messias die komt, de ster uit Jacob,
uit het verhaal van Bileam in Numeri 24.

Twee elkaar vreemde werelden, gericht op eenzelfde doel:
hoop voor de toekomst.

Mattheüs leert ons hier dat al vanaf Jezus' geboorte
de muren tussen rassen en culturen neergaan.

Aan de magiërs kunnen we zien als wat in het evangelie

In de theologie van Matt normaal is:

de mogelijkheid om God te gehoorzamen
door letterlijk en figuurlijk het licht te volgen.

Koning Herodes –

die na dit verhaal in het ev nooit meer koning wordt genoemd! –
de Overpriesters en Schriftgeleerden dienen eigenlijk als voorbeeld

om het ongeloof te laten zien van mensen uit het volk waar Jezus juist voor gekomen was.

Consistent is Matt in het verbinden van zijn boodschap met Jezus' toekomstverhaal en zet het in het frame van het verhaal van God met de mensen en de volken.

Het ev eindigt immers met de bekende woorden:

Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen....

De ergste zonde in Matt is de hypocrisie

van het leiderschap in Judea,

dat Herodes portretteert

in zijn stiekeme en moordzuchtige intenties,

als hij de gelovige, devote, magiërs ontmoet.

Het is ook een voorbode van wat Jezus later overkomt

en gekruisigd wordt en spottend koning der Joden genoemd wordt.

Matt. haalt vaak het verleden aan,

maar dat is altijd gericht is op Jezus en zijn toekomst.

Dat is Mattheus eigen; het drukt zijn geloof uit

en dat van de geloofsgemeenschap waarvoor hij schrijft.

Er zijn twee claims op het koningschap:

De ene in deze wereld, waarvoor Herodes model staat

en dat hij tegen elke prijs wil vasthouden.

De andere het goddelijke koningschap dat Jezus laat zien.

Het wonder dat de magiërs zien in de ster

en dat zij omzetten in hun gelovige actie

door Jezus te zoeken om hem eer te bewijzen,

terwijl Herodes in paniek en angst te werk gaat

en moord beraamt.

Bij die magiërs uit het Oosten,

Oosten als benaming voor het Babylonische wereldrijk,

hoort die lange reis die ze maakten

waarin we een echo horen van wat Abraham deed toen hij

vanuit Ur der Chaldeeën, (d.i. Zuid-Irak) die hele lange weg aflegde

naar Egypte en terug naar Hebron, naar het beloofde land Israël.

Wat zou niet die ene toen en die drie nu personen dringen

om een voorteken aan de hemel te volgen op zo'n gevaarlijke reis,
zo ver van huis?

Zouden wij ons bij hen gevoegd hebben zoals de oude Befana?

We leven al bijna een heel jaar in een pandemie.

Onze reis is al lang en we weten niet wanneer het voorbij is.

Allerlei verlies brengt zorg en angst voort en ongemak.

We zijn moe van het zwerven door deze wildernis.

Van alles dat vast en zeker was, raakt los en maakt onzeker.

Iedere dag weer nieuwe informatie verwerken

en dingen anders doen maakt ons moe.

Persoonlijke verliezen, hetzij door de dood van geliefden,

van werk of baan, of anders, put onze emotionele reserves uit.

Het is ook een aanslag op je geloof en vertrouwen in God.

Dit is het waarin waar ons verhaal en dat van de Magiërs samenvallen.

We zijn niet verloren.

We reizen naar iets dat groter is dan onszelf.

Immanuel, God met ons, is dichtbij als onze ademhaling.

Als christenen in deze gebroken, gewonde wereld,

Kunnen we ons richten op onze naasten

En de gastvrijheid van het hart aanbieden.

We hebben immers wat de Magiërs zochten

en de geloofsgemeenschap van Mattheüs.

Net als zij volgen we de ster die ons naar Jezus brengt.

Jezus kennende verleggen we de koers

en gaan een andere weg terug. Zie het verhaal van de Magiërs!

Het leven zal nooit meer hetzelfde zijn als voor de pandemie,

ook het kerkelijk leven niet.

Een oude spreuk, hij is van Erasmus, zegt

Erom gebeden of niet, God is er!

De Magiërs kenden God niet zoals de Judeeërs,

toch drong Gods teken hen om te delen

in het hoopvolle verhaal van de God van Israël.

Je kunt de christelijke hoop definiëren als leven

met vertrouwen in nieuwheid en volheid van het leven

wachtend op de komst van Christus in glorie
en de voltooiing van Gods bestemming en bedoeling voor de wereld.
God doet nieuwe dingen, zelfs ook nu,
Wij allen worden uitgenodigd te delen in deze opengaande hoop.
Amen.